

Cem AVŞAR

Tekirdağ Milletvekili

Güvenlik Ve İstihbarat Komisyonu Üyesi

27743

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 01.05.2025

Cem AVŞAR
Tekirdağ Milletvekili

Anayasa'da çalışma hakkı ve iş güvencesi aşağıdaki maddelerde düzenlenmiştir. Şöyle ki; Madde 49 — Çalışma, herkesin hakkı ve ödevidir. "Devlet, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri alır." Madde 50 — Kimse, yaşına, cinsiyetine ve gücüne uymayan işlerde çalıştırılmaz. "Küçükler ve kadınlar ile bedeni ve ruhi yetersizliği olanlar çalışma şartları bakımından özel olarak korunurlar." Madde 51 — "Çalışanlar ve işverenler, üyelerinin çalışma ilişkilerinde, ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek için önceden izin almaksızın sendikalar ve üst kuruluşlar kurma, bunlara serbestçe üye olma ve üyelikten serbestçe çekilme haklarına sahiptir. Hiç kimse bir sendikaya üye olmaya ya da üyelikten ayrılmaya zorlanamaz." Madde 54 — "Toplu iş sözleşmesinin yapılması sırasında, uyuşmazlık çıkması halinde işçiler grev hakkına sahiptirler." Madde 55 — Ücret emeğin karşılığıdır. "Devlet, çalışanların yaptıkları işe uygun adaletli bir ücret elde etmeleri ve diğer sosyal yardımlardan yararlanmaları için gerekli tedbirleri alır. Asgarî ücretin tespitinde çalışanların geçim şartları ile ülkenin ekonomik durumu da göz önünde bulundurulur."

Bu Anayasa hükümleri çerçevesinde 4857 sayılı İş Kanunu ve ilgili yönetmelikler düzenlenmiş ve böylece çalışma hakkı ve iş güvencesi yasal güvence altına alınmıştır. Ancak ülkemizin içerisinde bulunduğu ekonomik sebepler çalışma hayatını düzenleyen ve çalışanı koruyan bu hükümlerinin çoğunu işlevsiz bırakmıştır.

Bu çerçevede ülkemizde yaklaşık toplam çalışanların yarısı 22 bin 104 lira ile asgari ücretlidir. TÜRK-İŞ, Nisan Ayı açlık sınırını 24 bin 35 lira ve yoksulluk sınırını ise 78 bin 292 lira olarak açıklamıştır. Bu verilere rağmen asgari ücrete enflasyonun altında ve sadece bir kez zam yapılmış ve ara zammında yapılmayacağını söylenmektedir. Hal böyleyken, bu durumdan çalışanlar, özellikle de güvencesiz çalışan işçi kesimi çok daha ağır etkilenmiştir.

Doğal sonuç olarak, gerekçesiz ve tazminatsız işten çıkarma, kötü koşullarda çalıştırma, enflasyon ve hayat pahalılığına karşı özlük haklarında iyileştirme yapılmama, sendikal

TBMM

Tel: 0 (312) 420 64 34- 35 Faks: 0 (312) 420 24 76 E-Mail: cem.avsar@tbmm.gov.tr

Adres: Halkla İlişkiler Binası 3.Kat B-312 TBMM-ANKARA

27743

Cem AVŞAR
Tekirdağ Milletvekili
Güvenlik Ve İstihbarat Komisyonu Üyesi

çalışmalara mesafeli olma, grev başlatma, emek sömürüsüne karşı iş yavaşlatma ve bırakma gibi hem işçi hem de işveren tarafından birçok eylem ve uygulamalara gidilmiştir.

İSİG Meclisi'nin yüzde 70'ini ulusal basından; yüzde 30'unu ise işçilerin mesai arkadaşları, aileleri, iş güvenliği uzmanları, işyeri hekimleri, sendikalar ve yerel basından tespit ettiklerini belirttikleri verilere göre 2024 yılında en az 1897 işçi iş cinayetlerinde hayatını kaybetmiştir.

Bununla birlikte ilgili yönetmelik kapsamında iş sağlığı ve güvenliğine yönelik uygulama ve denetimde eksiklikler, mevsimlik işçi sorunları, kamuda "eşit işe eşit ücret" politikası ve nitelikli istidam gibi etkinlik, verimlik ve ekonomiklik ilkelerine aykırı çeşitli problemler yaşanmaktadır.

Bu bağlamda;

1. Ülkemizde son 1 yılda toplu işten çıkarma, iş bırakma, grev, protesto vb. kaç eylem meydana gelmiştir? Bu olaylar karşısında ilgili düzenleyici ve denetleyici bakanlık sıfatıyla işçi ve işveren sendikalarının görüş ve taleplerine başvurulmuş mudur? İşçi işveren arası yaşanan bu tarz anlaşmazlıkları çözmek üzere kurulan bir arabuluculuk sistemi var mıdır? Varsa bugüne kadar bu sistemle kaç uyuşmazlık çözülmüştür?
2. Ülke genelinde son 1 yılda kaç çalışan işten çıkarılmıştır? Çıkarma gerekçeleri nelerdir? Bu işlem hangi mevzuat hükümlerine dayanılarak yapılmıştır? Söz konusu kişilere kıdem tazminatı, ihbar süresi ve yeni iş arama zamanı tanınmış mıdır? Bu yasal hakların tanınmaması sebebiyle yargıya intikal eden kaç vaka bulunmaktadır?
3. Anayasal bir hak olduğu halde sendika üyeliği veya üye olma girişimi sebebiyle işten çıkarılan çalışan var mıdır? Bu hususta tarafınıza ulaşan bir talep veya şikâyet bulunmakta mıdır? Şayet varsa konuyu düzeltmek ve mağduriyeti gidermek bakımından bir çalışmada bulundunuz mu?
4. Anayasanın, "Asgari ücretin tespitinde çalışanların geçim şartları ile ülkenin ekonomik durumu da göz önünde bulundurulur." hükmü gereği ülkemizdeki enflasyon, açlık ve yoksulluk sınırına karşın çalışanı korumak bakımından bir planınız var mıdır? Yılın ikinci yarısında asgari ücrete yönelik ara bir zam yapmayı düşünüyor musunuz?
5. İş sağlığı ve güvenliğinin taşıdığı hayati önem göz önüne alınarak Bakanlığınızın konuyla ilgili düzenleyici ve denetleyici fonksiyonu gereği kamu veya özel sektörde ilgili yönetmelik hükümlerine göre iş sağlığı ve güvenliği nasıl sağlanmaktadır? Denetimler ne sıklıkta yapılmaktadır? Bu hususta bir takip ve kontrol mekanizması bulunmakta mıdır?

TBMM

Tel: 0 (312) 420 64 34- 35 Faks: 0 (312) 420 24 76 E-Mail: cem.avsar@tbmm.gov.tr
Adres: Halkla İlişkiler Binası 3.Kat B-312 TBMM-ANKARA

27743

Cem AVŞAR
Tekirdağ Milletvekili
Güvenlik Ve İstihbarat Komisyonu Üyesi

6. Kötü yaşam koşullarında barınan ve emeklerinin karşılığını alamayan mevsimlik işçilerinin hak ve menfaatlerini güvence altına almaya yönelik bir çalışmanız var mıdır? Bu hususta yeni bir yasal düzenleme yapmayı düşünüyor musunuz?

TBMM

Tel: 0 (312) 420 64 34- 35 Faks: 0 (312) 420 24 76 E-Mail: cem.avsar@tbmm.gov.tr
Adres: Halkla İlişkiler Binası 3.Kat B-312 TBMM-ANKARA